Lietas Nr.C29 7471 14
Lietas arhīva Nr.C-3578-15/5

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2015.gada 1.aprīlī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese Sanita Rūtenberga

rakstveida procesā Lomonosova ielā 10, Rīgā, izskatīja civillietu **akciju sabiedrības /Nosaukums A/** maza apmēra prasībā pret **/pers. A/** par naudas piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, 2014.gada 26.novembrī, saņemts akciju sabiedrības /Nosaukums A/ (turpmāk - prasītājs) prasības pieteikums maza apmēra prasībā pret /pers. A/ (turpmāk – atbildētāja) par naudas piedziņu un ierosināta civillieta.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasības priekšmets ir parāda 1`868,54 EUR piedziņa. Prasības summas aprēķins: a) galvenais parāds 778,89 EUR, galvenā parāda aprēķins: atbildētāja parādsaistības, kas izriet no 22.12.2005. Līguma Nr.VK10002226 par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu (ar tā 23.01.2008. Papildnolīgumu Nr.1); b) nolīgtie vai likumiskie procenti 310,76 EUR; c) līgumsods 778,89 EUR, ko veido līgumsods par neatļautā kredīta izmantošanu 70,72 EUR un līgumsods par ikmēneša maksājuma samaksas nokavējumu 708,17 EUR. Kopējā prasības summa: 1`868,54 EUR. Tiesas izdevumi: valsts nodeva 280,28 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR. Apstākļi, kas pamato prasību un pierādījumi: 2005.gada 22.decembrī starp prasītāju un atbildētāju noslēgts līgums Nr.VK10002226 par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu (turpmāk - Līgums), saskaņā ar līguma noteikumiem atbildētājam tika piešķirts atļautais kredīts 284,57 EUR (200 LVL) apmērā, kura apmērs palielināts ar 2008.gada 23.janvāra Papildnolīgumu Nr.1 līdz 711,44 EUR (500 LVL), ar ikmēneša procentu likmi 1,99%. Saskaņā ar līguma 1.12., 1.13. un 1.14.punktu, kredīts sastāv no atļautā un neatļautā kredīta summas. Atbilstoši līguma 1.9. un 1.10.punktam, atbildētājam katra norēķinu cikla laikā (viens kalendārais mēnesis) bija jānorēķinās ar prasītāju, t.i., jāsamaksā Ikmēneša maksājumi. Saskaņā ar līguma 5.3.punktu, ar Ikmēneša maksājumu veikšanu tiek dzēstas atbildētāja saistības pret prasītāju, t.sk., tiek atgriezts izmantotais kredīts, tiek maksāti procenti par Atļautā kredīta izmantošanu, aprēķinātie līgumsodi un citi, saskaņā ar Tarifiem obligātie maksājumi. Saskaņā ar līguma 1.22.punktu Tarifi ir spēkā esošs prasītāja pakalpojumu cenrādis. Tarifos tiek norādīti procentu un līgumsodu apmēri. Tarifi, to grozījumi un papildinājumi ir līguma neatņemama sastāvdaļa. Saskaņā ar līguma 5.10.punktu, par Neatļautā kredīta izmantošanu atbildētājs maksā līgumsodu par pārtēriņu saskaņā ar līguma Tarifiem (0,167% par pārtēriņu dienā no Neatļautā kredīta apjoma). Līgumsodi par pārtēriņu tiek aprēķināti no dienas, kad prasītājs saņem informāciju par darījuma, kura rezultātā pieļauts Atļautā kredīta pārtēriņš, veikšanu līdz tā dzēšanas dienai. Saskaņā ar līguma 5.11.punktu, ja atbildētājs līdz maksājuma datumam nav samaksājis Ikmēneša maksājumu, atbildētājam jāmaksā līgumsods par termiņa nokavējumu no nesamaksātās ikmēneša summas, saskaņā ar līguma Tarifiem (0,25% dienā). Saskaņā ar līguma noteikumiem, atbildētājai bija jāveic līdz katra mēneša 10.datumam, nodrošinot pilnīgu ikmēneša saistību dzēšanu pret prasītāju. Atbildētāja nepildīja ar līgumu uzņemtās saistības, jo neveica maksājumus atbilstoši līguma apmaksas noteikumiem. Pēdējais maksājums tika saņemts 2010.gada 10.septembrī 142,29 EUR apmērā. Līguma 5.8.punktā noteikts, ka prasītājs ir tiesīgs bez brīdinājuma samazināt Atļautā kredīta apmēru vai slēgt kredītu, ja atbildētājs neizpilda savas saistības saskaņā ar līguma noteikumiem. Prasītājs savu interešu aizstāvībai vērsies tiesā ar pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, bet ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2012.gada 12.novembra lēmumu lietā Nr.3-12/6684 pieteikums atstāts bez izskatīšanas. Prasība pamatota: ar Civillikuma 1587., 1590., 1591., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1757., 1759., 1765., 1943. un 1946.pantu. Prasītāja prasījumi: piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam galveno parādu 778,89 EUR, procentus par atļautā kredīta izmantošanu 310,76 EUR un līgumsodu 778,89 EUR, kopā 1`868,54 EUR, noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus – 6% gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas, kā arī piedzīt visus tiesāšanas izdevumus.

Prasītājs prasības pieteikumā norādījis, ka lietas iztiesāšana tiesas sēdē nav nepieciešama.

2014.gada 28.novembrī atbildētājam nosūtīts prasības pieteikums un dots termiņš iesniegt paskaidrojumus par celto prasību. (lietas 39.lapa)

Atbildētājs paskaidrojumus par prasību tiesai nav iesniedzis un nav lūgusi lietu iztiesāt tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmo daļu pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu un izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, tiesnese noteica civillietas izskatīšanu rakstveida procesā.

2015.gada 28.janvārī lietas dalībniekiem paziņots par civillietas izskatīšanu rakstveida procesā, kā arī paziņots datums, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. (lietas 42.lapa) Tiesas sūtījumi atbildētājam nosūtīti uz deklarēto dzīves vietu. (Civilprocesa likuma 56.^{1}pants)

M o t ī v u d a ļ a

Iepazinusies ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem un izvērtējusi visu kopumā, tiesa atzīst, ka prasība ir daļēji apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu, *tiesa spriedumu pamato ar apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.*

Lietā nodibināts, ka pamatojoties uz atbildētāja Pieteikumu par VIVA norēķinu kartes izsniegšanu, 2005.gada 22.decembrī starp prasītāju un

atbildētāju noslēgts Līgums Nr.VK1002226 par *VIVA* norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu. Noslēdzot līgumu puses vienojās par atļauto kredītu 284,57 EUR (200 LVL), ikmēneša maksājuma apmēru – 50,78 EUR (35,69 LVL), maksājuma veikšanas datumu – 10., kredīta atmaksas termiņu – 6 mēneši, procentu likmi – saskaņā ar spēkā esošajiem Tarifiem. 2008.gada 23.janvārī puses noslēgušas Papildnolīgumu Nr.1 pie Līguma Nr.VK1002226, ar kuru palielināts atļautais kredīts līdz 711,44 EUR (500 LVL), noteikts ikmēneša maksājuma apmērs – 66,41 EUR (46,67 LVL) un atmaksas termiņš – 12 mēneši. (lietas 13., 14., 15., 26., 27.lapa)

Ar atbildētāja Klienta karšu konta izrakstu pierādīts, ka prasītājs savas saistības ir izpildījis, piešķirot atbildētājam iespēju izmantot naudas līdzekļus pēc saviem ieskatiem. (lietas 16.-25.lapa)

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu *tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.*

Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu, *ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.* Civillikuma 1943.pants nosaka, ka *aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.*

Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu *pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu*, savukārt Civillikuma 1757.pantā noteikts, ka *nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs*. Saskaņā ar Civillikuma 1946.pantu, *procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.*

No konta izraksta (lietas 16.-25.lapa) un parāda summas aprēķina (lietas 28.-32., 33.lapa) redzams, ka atbildētājs ir lietojis viņam piešķirto kredītlimitu un nav veicis ikmēneša maksājumus kredīta un procentu atmaksai. Pēc pēdējā maksājuma veikšanas 2010.gada 10.septembrī atbildētājs vairs nav veicis nekādas darbības attiecīgajā kontā, tādējādi pārtraucot līguma izpildi, no kā secināms, ka atbildētājs nepildīja ar Līgumu uzņemtās saistības.

Saskaņā ar prasītāja parāda summas aprēķinu atbildētājam ir izveidojies parāds 1`868,54 EUR apmērā, t.sk., atļautā kredīta parāds 711,44 EUR, neatļautā kredīta parāds 67,45 EUR, procenti par atļautā kredīta izmantošanu 310,76 EUR un līgumsods par neatļautā kredīta izmantošanu 70,72 EUR un līgumsods par ikmēneša maksājumu nokavējumu 708,17 EUR, kuru uztur prasītājs un lūdz to piedzīt no atbildētāja pilnā apmērā.

Civillikuma 1716.pants nosaka, ka *līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.*

Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu, *līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.*

Kā secināms no noslēgtā līguma 5.11.punkta, tad puses ir vienojušās par to, ka atbildētāja pienākums ir maksāt līgumsodu par maksājumu kavējumu saskaņā ar prasītāja noteiktiem tarifiem, kur noteikts līgumsoda apmērs 0,25% dienā, t.i., 90% gadā.

Tiesas ieskatā, izšķirot strīdu, ir jāņem vērā, ka līgumā noteiktais līgumsods ir uzskatāms par sodoša rakstura tiesisku līdzekli, kas piemērojams par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi.

Likumdevējs veicot grozījumus Civillikuma 1716.pantā ir noteicis ierobežojumus piedzenamā līgumsoda apmērā – *līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.*

Kaut arī minētā tiesību norma nav attiecināma uz līgumiem, kas ir noslēgti līdz šīs normas spēkā stāšanās, tiesa uzskata, ka ir pamats piemērot likumdevēja gribā ietverto principu – ierobežot parādnieka pārmērīgu apgrūtināšanu ar soda sankcijām par neizpildītām saistībām, kas atbilst Civillikuma 1657.pantā noteiktajam *par tiesas tiesībām atsvabināt parādnieku no viņam neizdevīgām sekām.* Tas, ka Civillikuma 1717.pants neaprobežo līgumsoda apmēru ar iespējamo zaudējumu lielumu, neizslēdz līgumsoda apmēra novērtēšanu no labas ticības un labu tikumu viedokļa. Minētais princips izriet arī no Civillikuma 1.pantā noteiktā – *tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības*. Noslēdzot darījumus līgumslēdzējiem būtu jāievēro labas ticības princips nosakot parādniekam sankcijas par saistību neizpildi, kā arī jāievēro minētais princips arī piedziņas procesā.

Tiesa ņemot vērā iepriekš minēto un uzskata par samērīgu, un parāda apmēram atbilstošu līgumsodu 10% apmērā no galvenā parāda summas. Līdz ar to, no atbildētāja par labu prasītājai ir piedzenams līgumsods 10% apmērā no galvenā parāda summas 778,89 EUR apmēra, tas ir 77,89 EUR.

Civillikuma 1838.pants nosaka - *ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo*. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.* Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, *pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.*

Tiesa atzīst, ka lietā nav gūti pierādījumi tam, ka atbildētājs būtu izteicis iebildumus pret prasību un izpildījis saistības, prasībā norādītā parāda esamība ir pierādīta, līdz ar to no atbildētāja piedzenams galvenais parāds 778,89 EUR, nolīgtie procenti 310,76 EUR, līgumsods par neatļautā kredīta izmantošanu 70,72 EUR un līgumsods par maksājumu nokavējumu 77,89 EUR, kopsummā 1`238,26 EUR, bet prasība daļā par līgumsoda piedziņu 630,28 EUR apmērā ir noraidāma (708,17 EUR – 77,89 EUR = 630,28 EUR).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu *taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru*. Līdz ar to prasītājam nosakāmas tiesības saņemt likumiskos procentus par laiku līdz sprieduma izpildei 6% gadā (Civillikuma 1765.pants) no neatmaksātās galvenā parāda summas. Procentu pieaugums, iestājoties Civillikuma 1763.pantā norādītajiem apstākļiem, apstājas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu *pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.*

Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami proporcionāli apmierinātā prasījuma apmēram – valsts nodeva 185,74 EUR, t.i., 15% no prasības summas 1`238,26 EUR, un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR, kopsummā 190,44 EUR.

Iesniedzot tiesā prasības pieteikumu, prasītājs ir samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, taču faktiskie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir 6,28 EUR saskaņā ar uzziņu par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem (lietas 3.lapa). Tādējādi neapmaksāties ar lietas

izskatīšanu saistītie izdevumi 1,58 EUR ir piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu *taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, [..] un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, [..]. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.*

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34., 39., 41.panta pirmo daļu, 97., 190., 192.,193., 195., 204.[1], 250.[25], 250.[27], 415., 440.[2] un 440.[3]pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību daļēji apmierināt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, galveno parādu 778,89 EUR, procentus par kredīta lietošanu 310,76 EUR, līgumsodu par neatļautā kredīta izmantošanu 70,72 EUR un līgumsodu par maksājumu nokavējumu 77,89 EUR, kā arī tiesāšanās izdevumus 190,44 EUR, kopsummā 1`428,70 EUR (viens tūkstotis četri simti divdesmit astoņi *euro* 70 centi), kas iemaksājami AS /Nosaukums A/, SWIFT: LATB LV22; konts: /numurs/.

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda piedziņu 630,28 EUR apmērā.

Atzīt akciju sabiedrības /Nosaukums A/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles) dienai saņemt no /pers. A/ likumiskos sešus procentus gadā no nesamaksātās galvenā parāda summas.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,58 EUR (viens *euro* 58 centi), kas iemaksājami - saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, kontā Nr.LV 51 TREL 2190 4580 1900 0, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi C29-3578-15. Maksājumu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesai.

Noteikt /pers. A/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2015.gada 1.aprīļa Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesai.

Tiesnese Sanita Rūtenberga